Kodukant

AUGUST 2014
Nr 7 (245)
Kadrina valla ajaleht

Võidupüha tähistamisest

Võidupüha puhul toimus traditsiooniline pärgade panek Kadrina Vabadussamba jalamile.

Et Kaitseliidu kohalik kompanii oli seotud maakaitsepäeva üritustega Haljalas, siis iga-aastast Võidupüha rivistust ei toimunud.

Pärjad Vabadussamba juurde asetasid Kadrina vallavanem Erich Petrovits ja Naiskodukaitse esindaja Anneli Leht koos noorkotkastega.

Tänavused viljapõllud ei ole kitsid

Pikemat aega väldanud kuumaperiood küpsetas ja kuivatas meie talunike viljaväljad. Varakevadised saagiennustused osutusid tõesteks. Juulikuu viimasel dekaadil olid kombainid juba viljas. Koristada on liigiti palju, iga töö võtab oma aja.

8. augustil sai käidud Taavi Nuka põldudel, ühel neist oli lõppenud parasjagu talinisu võtmine, John Deer (kombain) Rein Toomingaga roolis liikus uuele põllule, mis rööbiti Undla teega. Don jäi veel eelmisele põllule, kombainer Meelis Kask koos viljavedajaga jäid kombaini kallal nokitsema, mingi riist oli umbe läinud, nagu öeldi.

Kombainer Meelis Kask Foto Enn Mälgand

11. augusti hommikul sain jutule tuntud viljakasvataja Maido Laanistega, kel põllud Ama külas. Küsimusele kuidas on läinud, vastas Maido:

„Edukalt on läinud. Alustasime juba enne 20.juulit. Algust tegime talirüpsi koristusega, saagiks tuli tubli keskmine. Edasi läks juba varajase odra ja talirapsi võtmiseks. Praegu (11.08.-toim) on käsil talinisu. Rukist oli maas 30 hektaril, see on kõik koristatud."

Et ilmad on palavad olnud ja õhuniiskus madal, äkki saab ka vilja kuivatamata salve panna – sai Maidolt küsitud.

„Päris ilma ei saa, sooja õhuga tuleb ikka vili läbi tuulutada, muidu ei seisa ületalve," vastas viljakasvataja Maido. Ja lisas: „Taliviljad on tänavu väga ilusad."

Maido Laanistel on vilja all üle 500 hektari.

Enn Mälgand

Soome tuntud koloratuursopran laulis Kadrinas

8. augustil esines Kadrina kirikus üleeuroopalise tuntusega Soome koloratuursopran **Pirjo Honkanen,** keda orelil saatis organist Külli Erikson. Pirjo Honkanen on lõpetanud Helsingi konservatooriumi pianistina, kuid on samas saanud ka lauljadiplomi. Pirjol on olnud õpetajateks mitmed tuntud suurused eriti siis, kui ta õppis Austrias Salzburgis oratooriumilauljaks ning klassikalist laulu. Ta on laulnud mitmes Mozarti ooperis peaosas („Haaremiröövis", „Võluflöödis" jt). Kümme viimast aastat töötab ta Soomes laulupedagoogina.

Organist **Külli Erikson** on olnud seitse aastat orelikunstnik Rolf Uusväli õpilane, Oma oreliõpingud viis Külli Erikson lõpule Lõuna-Saksamaal Trossingeni muusikakõrgkoolis. Seal kaitses ta ka magistrikraadi orelieksperttiisi erialal.

Kadrinas esitatud kava oli läbilõige mitme tuntud helilooja loomingust: esitati nii J.S.Bachi, O.Merikanto, J.Sibeliuse, aga ka ühe viljakama klassikameistri G.F.Händeli teoseid. Ja nagu Kadrinas on ebameeldivaks „tavaks" saanud, oli seegi kord kirikus kontserti kuulamas kümmekond muusikasõpra.

Norutamistel pole lastud pead tõsta

Usutlus Kadrina rahvamaja naiskoori vanema Liina Ainloga endast, koorist ja laulupeost

Liina Ainlo. Foto Enn Mälgand

Mitu aastat on naiskoor Kadrinas juba tegutsenud?
See hooaeg on meil juba 26. Möödunud aastal oli veerandsajandi juubel, aga me seda avalikult ei tähistanud.

Mitu lauljat on kooris?
Ametlikus koorinimekirjas on meil seitseteist lauljat. Kui käisime enne laulupidu koorde ülevaatusel, siis oli mõni laulja rohkem nö abijõuna.

Laulupidu on saanud juba möödanikuks. Aga seda võiks ju ka meenutada.
Millal see laulupeo repertuaari õppimine peale hakkas? See algas eelmisel sügisel, siis saime ka kätte laulupeo laulikud. Mõned laulud olid juba enne ka nö üle käidud. Põhiosaga alustasime sügisel.

Kas olid ikka, nagu sel ajal räägiti palju – väga rasked laulud?
Ma ei ütleks, et need oleksid väga rasked olnud. Õppimist alustades, sügisel, tundusid esialgu, et on hirmus rasked. Ma seda küll ei tahaks tunnistada. Tegelikult olid ilusad laulud. Kõik meie lauljad said nad selgeks. Uusi laule oli naiskooridele üks ning ühendkooridele kolm.

Aga laulupeole eelnesid ju ka piirkondlikud proovid ehk ülevaatused. Saite hakkama?
Jah, olid küll ülevaatused. Esimesel korral märtsis käis meid inspekteerimas Toomas Voll. Teisel korral oli kohal naiskooride liigijuht Triin Koch.

Mitmel häälel lauldi?
Laulud olid neljahäälsed. Naiskooridel oli ka üks lugu koos orkestriga.

Kas te ei arva, et Kadrina kohta on meil koore liiga palju? Mida te arvate neist nö rasketest lauludest?
Ei, seda ma küll ei arva, et meil koore palju on. Ma ei usu ka seda, et Kadrina on noortest lauljatest tühjaks jäänud. Pigem on see lauljate nappus tingitud suhtumisest. Tänavune laulupidu tegi asja isegi hullemaks, sest meedias korrutati ühtepuhku, et laulupeo repertuaar on liiga raske, lauljatel puuduvad võimed nende laulude äraõppimiseks. Selline lähenemine natuke hirmutas neid, kes muidu võiksid meie koori näiteks tulla. Oleme oma koori ringis ka arutanud, et äkki oligi senine repertuaaripoliitika asjad liiga lõdvaks lasknud... Arvan, et tuleks ikka ka tööd teha rohkem, et omandada vajalik repertuaar.

Austusest autorite, dirigentide, publiku vastu oleks hea, kui lood oleksid korralikult õpitud, kui kõik oleks selge, tase kõrge, sinnapoole peame ju kogu aeg püüdlema. On meiegi kooris tulnud ette ütlemisi, et raske on, laul ei tule välja... Aga sel puhul oleme asja tõsiselt kätte võtnud ja laulud ikkagi selgeks endale teinud.

Nii et Tallinnasse sõitsite suure südamerahuga...
Jah, seda kohe kindlasti.

Kas laulukaare all kõlasid laulud ka nii, nagu õppides olite neid ette kujutanud?
Ma arvan, et kõlasid küll.

Milline kooriliik on teie arvates kõige popim?
Segakoorid – see on minu arvamus. Segakooris segunevad nais- ja meeshääled ühtseks tervikuks ja seda on võimas kuulata.

Missugune on koori sisekliima? Kuidas on suhted dirigendiga?
Kadrina naiskooril on päris hästi läinud, meil ei ole koori sees intriige ega pingeid. Koor on tervikuna ühtehoidev kollektiiv, meid on ju ka suhteliselt vähe, suhtleme omavahel kenasti. Muidugi, elus juhtub mõndagi, vahel ei taha lugu hästi välja tulla, ajab veidikese närvi. Sel hetkel võib ka kahtluseussike hakata hinges närima: miks ma üleüldse tulin sellesse koori, miks ma pean siin ennast tühja pingutama... Aga sellised mõtted on ju mööduvad, raskustest saadakse üle ikka ühisel jõul. Ja kui meie esinemised ülevaatustel läksid korda, tähendab see seda, et usaldame oma dirigenti, meie suhted on töiselt asjalikud.

Kas teie kooril on ka oma solistid?
Ei, meil ei ole soliste olnud. Pole trehvanud ka selliseid laule, kus solistil oleks oma partii. Äkki hõikaks kõva häälega üle aleviku: ilusa häälega naine või neiu – tulge meie koori laulma!

Kas viimaselt laulupeolt jäi ka mõni laul teistest rohkem meelde?
Esimesena tuleb meelde laul „Kui mina hakkan laulemaie" .Paremini jäi ka meelde ja hinge laul „Haned-luiged" .

Kes kujundab-koostab teie koori põhilise repertuaari? Kas selles on ka kooril oma sõna öelda?
Seda teeb ikkagi koori dirigent. Aga eks me ikka lõpuks koostöös ja üksteist usaldades leiame need sobivad laulud.

Järgmine üldlaulupidu on 2019. aastal. Millega täidate selle pika vaheaja?
Ega suurt jõudeaega tulegi. 4. juunil 2016 on Pärnu Vallikäärus juba eesti naiskooride laulupäev, milleks tuleb jällegi uued laulud selgeks õppida.

Kui kaugele teie naiskoori laulureisid ka on ulatunud?
2011. aastal käisime laulmas Norras, käidud on ka Soomes ja Rootsis. Mina olen 12 aastat selles kooris laulnud II sopranit ja eks neid käimisi on olnud nii lähemale kui kaugemale.

Aitäh intervjuu eest!

Küsitles Enn Mälgand

Kadrinast laulu- ja tantsupeol käinud kollektiivid ja nende juhendajad:

Kadrina naiskoor laulupeo rongkäigus. Foto Avo Seidelberg

Kadrina Keskkoolist

Kadrina Keskkooli lastekoor - Elene Altmäe
5.-6. klasside rahvatantsurühm - Ebe Abner

Kadrina Rahvamajast

Noorte segarühm	-	Egert Eenmaa
Naisrühm	–	Egert Eenmaa
Vanem segarühm	–	Helena Mägi
KKK laste segarühm	–	Ebe Abner
Pasunakoor	–	Kaido Järvsoo
Naiskoor	–	Eve Vunk
Segakoor	–	Silja Uhs

Maaturism ei arene isevoolu

Mõni aeg tagasi sai tuntud huvi, kuidas läheb meie valla maaturismi ettevõtetel, sest parim aeg suviseks reisimiseks on juba lõpujärgus. Selgus, et osa taluturismiga tegelejatest ei ela just paremaid päevi – külastajaid napib. Ega ka mullu asjad igal pool kiita olnud, kuid tänavu on seis veelgi kehvem. Kas ka igal pool, sellest järgnevas kirjutises.

Turism sõltub suuresti ka ilmastikust, seepärast arvati, et olematu talv, külm ja vihmane juuni ei võimaldanud reisi ette võtta. Või siis liiguti piirkondadesse, kus ilmad ilusad. Oma lühiajalist puhkust tahavad ju kõik veeta sisukalt ja uut energiat andvana. Juulikuine leitsak parandas küll olusid, kuid nähtavasti olid rännuhimulised inimesed oma plaanid juba teinud või siirdunud sobivamatesse paikadesse. Alljärgnevas küsitluses saame lugeda turismi- ja puhkeasutuste lühikommentaare tänavusele turismihooajale Kadrina vallas.

Kuusiku loodustalu perenaine Sirje Kuusik: Meie turismitalu kuulub võrgustikku *Ehedad elamused Lahemaalt!* Töötame aastaringselt ning asume looduslikult kaunis kohas, Viitna Pikkjärve läheduses. Mis puutub külastajatesse, siis on märgata, et välismaalasi on hakanud vähem käima. Eks meidki mõjuta maailmasündmused ja olud. Meie tegevus põhineb paljuski ka koostööle oma partneritega, sest üksinda kõike ei jõua. Aga ega me ka kurta tahagi – meie loodustalus on puhkamas käinud turistid USA-st, Saksamaalt, Kanadast jm. Meil on tulemas oma suguvõsa kokkutulek. Ka Viru Folk on kaasa aidanud, et osa pidulistest on meie talus peavarju ja teenindust leidnud. 23.augustil võõrustame Neeruti seltsi rahvast, läheb rahvalike toitude valmistamiseks...Toidud ongi meie talu üheks visiitkaardiks – valmistame juuretisega taluleiba, pakkuda on ka talujäätised. Menüü on meil rikkalik ning nuputame aina uusi tooteid, et neid pakkuda igale maitsele.

Madi Puhketalu perenaine Pille Rüütli: Tema vastas lühidalt: „Tilgub ikka ka inimesi...Aga võiks rohkem olla, kuumaga istuvad kõik vist meres. Aga tööpuuduse üle ma ei kurda. Kui külastajaid vähem, saame oma hooneid remontida ja elamist korrastada...“

Pariisi puhkeküla juhataja Olev Käsperson: „Mina ei oota, et nad (so turistid -toim) mul uksest sisse astuvad. Ma pean looma tingimused ja ennast reklaamima, küll nad siis meid üles leiavad. Alates 25.juulist on meil iga päev sees 50-70 inimest. Alates 2009.aastast on meie kohtade täituvus sel hooajal olnud rekordiline. Terve suve peale käib meie laagritest läbi ümmarguselt 300 last. Need ei ole oma vallast, vaid ikka kaugemalt. Meie laeks on 70 kohta, varupinda ei ole. Juunikuus olid ilmad kehvad, kütsime maju elektriga nagu talvel. Klientide nimel tuleb tööd teha.“ Võib lisada, et Pariisi puhkeküla on paljude võimalustega harrastusteks ja puhkamiseks ning inimesed on hakanud neid ka usinalt kasutama.

Eesti Maaturism MTÜ tegevjuht Raili Mengel: „Maaturism on ettevõtte põhiline tegevus. On iga ettevõtte asi, kuidas ta oma võimalusi ja eeliseid ära oskab kasutada. Siinjuures ei tohiks ka oma töö (hooaja) analüüsi unustada, seda on vaja tingimata teha, et vigu või möödalaskmisi mitte enam korrata.Turismihooaeg Eestis sai hoo sisse alles peale jaanipäeva. Ühel on see heaks, teisel väheedukaks kujunenud. Kahtlemata avaldavad meie maaturismile mõju erakorralised sündmused maailmas, mis oma mõju avaldavad.Aga kaudsed mõjud võivad olla ka pika vinnaga.“

Enn Mälgand

SA Tuletorn Fond pakub teenust

SA Tuletorn Fondi põhitegevuseks on käitumis- ja tundeeluprobleemidega laste ja noorte juhendamine ja kasvatamine peres, mille liige **ta ei ole.** Viieteistkümnendat aastat on eesti peredes pakutud teenust saksa lastele. **Alates 2014. aastast pakutakse individuaalset noorteabi ka eesti lastele.** Sellega seoses otsib Tuletorn Fond SA oma meeskonda kasvatusperesid.

Töö kirjeldus

Otsime kasvatajaid, kes on valmis pakkuma **eesti lastele ja noortele** turvalist **kasvukeskkonda oma kodus.** Kasvataja ja laps elavad kokkulepitud ajaperioodil (vahemikus 6-24 kuud) koos ühe katuse all, kus kasvataja rolliks on pakkuda oma kasvandikule toimivate suhete ja pereelu mudelit ning suunata teda sobivama käitumise poole. Kasvataja teeb ühelt poolt kõike seda, mida teeb lapsevanem: toetab tema kooliskäimist, toidab, aitab murede puhul, kaasab kodustesse toimingutesse ning vaba aja tegevustesse; teisalt aga seab piirid ja rakendab teadlikult kasvatusvõtteid probleemkohtade lahendamiseks. Kogu see tegevus ja kulud hüvitatakse kasvatajale vastavalt seadusele.

Nõudmised kandidaadile

Nõutavad on vähemalt keskharidus, paindlikkus, hea konflikti talumise võime ning kindlustunne eneses ja oma eesmärkides.

Elukoht maal, soovitavalt oma majas või talus.

Kasuks tuleb pedagoogiline või sotsiaaltöö alane haridus, varasem kokkupuude pedagoogilise või sotsiaaltööga.

Pakume võimalust töötada oma kodus, tööga toimetulekuks vajalikke koolitusi ning koordinaatori tuge. Tööle asumise aeg on kokkuleppeline.

Kontaktisik: Angela Loot, tel 606 1990; 58867045
www.tuletorn.ee

See oli tänukontsert!

Mis saab olla veel meeldivam, kui meie täiskasvanud lapsed ja kohaliku kooli kasvandikud tänavad vanemaid ja kooli nendele antud võimaluse eest tegeleda hingelähedase ja meeldiva asjaga – muusikaga. Sellised mõtted tulid pähe nii mõnelegi kontserdil viibinule 2. augustil Kadrina rahvamajas.

Selle klassikalise muusika kontserdi andsid neli noort muusikut, kellest kolm on Kadrina kooli vilistlased. Kavas olid klassika pärlid: Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart ja Benjamin Britten. Ainuüksi need nimed ütlevad kõik ära. Nende loomingu juurde jõuavad küpsed, edasipüüdlikud muusikud, kes on omandanud juba esinemisjulguse ja avatud ande. Kadrina publik, kelle hulgas oli meeldiv näha asjatundlikke muusikainimesi, võis ise kõiges veenduda.

Oboemängija Ingely Laiv. Foto Enn Mälgand

Kontserdil esinesid: **Ingely Laiv** (1993) oboe, **Kaarin Lehemets** (1993) viiul, **Mart Kuusma** (1992) vioola ja **Marcel Johannes Kits** (1995) tšello, nendest kolm esimest on lõpetanud Kadrina Keskkooli, Marcel Johannes on sündinud Palmses.

Juba esimene esitamisele tulnud teos – Mozarti Kvartett oboele ja keelpillidele F-duur, milles soleeris Saksamaal Karlsruhe muusikakõrgkoolis õppiv Ingely Laiv, andis mõista, millise kindluse ja üleolekutundega noored muusikud publiku tähelepanu vallutasid. Oboe ei ole instrument, mida igapäevaselt kuulda saab, selle mängijaidki ei ole just palju, veel vähem on neid, kes sellel, veidi nasaalse kõlaga pillil kunstilise täiuse on saavutanud. Ingely senine edu konkurssidel ja tahe lõpetada Saksamaal ka magistriõpingud, lubavad tal julgelt vaadata tulevikku.

Kaarin Lehemets ja Mart Kuusma on samuti edukad olnud viiuliõpingutes, neist esimene on edukalt jõudu proovinud ka rahvusvahelisel keelpillikonkursil 2011. a. Rumeenias. Kaarin jätkab viiuliõppimist Londoni Kuninglikus Muusikakolledžis. Mart Kuusma esimesed aastad möödusid viiuliga, kuid 2013. a. vahetas ta viiuli vioola vastu. Praegu õpib ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

Enn Mälgand

Keskkonnasõbralik muusikafestival „Roheline orel“

19.-20. juulil toimus Kadrinas ja Ilumäel uudse ettevõtmisena orelimuusika festival, mis sai lisanimeks keskkonnasõbralik. Festivali peakorraldajaks oli Kadrina kiriku oreli sihtasutus koostöös kohalike kogudustega. Üritust toetasid KÜSK kohaliku algatuse programm, kultuurkapitali maakondlik ekspertgrupp ja Kadrina vallavalitsus.

Külli Erikson (vasakul) ja Karolin Trübenbach. Foto Enn Mälgand

Orelihelide tekkeks kasutati „elavat tuult“ ehk inimjõudu

Loodushoidliku ja keskkonnasäästliku mõtteviisi toetuseks korraldatud rahvusvaheline haridus- ja muusikaüritus astus ajaloos sammukese tagasi, et meenutada, kuidas vanasti orelit mängida saadi, kui elektrimootoreid veel polnud. See oli aeg, kui selle võimsa pilli lõõtsa tarbeks tallati tuult inimjõul ning organist ilma orelitallajata pilli mängida ei saanudki. Kadrina kiriku orelil on olemas rekonstrueeritud ajalooline lõõtsasüsteem, mängiti sel festavalil kõik kontserdid nö elava tuule jõul. Tuult tallasid kohapealses töötoas lühiväljaõppe saanud vabatahtlikud. Oreli juures toimuvat sai ka vastava kaamera abil jälgida.

Fesivali ajal kasutati ka teist „tuult vajavat“ instrumenti – harmooniumit -, mida siis tallas mängija. Seega saadi hakkama ilma elektrit kulutamata, sest kirikus on ka laelühtrites võimalik elektri asemel kasutada küünlavalgust.

Kirikusse seati üles Foucault' pendel

Orelis elektri asendamine „elava tuulega“ viis festivali korraldajad mõttele, miks mitte astuda sammuke edasi füüsikaseaduste rakendamise suunas ning värskendada inimeste arusaamu universumist. Ühe võimalusena leiti selleks Foucault' pendli ülesseadmine kirikusse. Appi tuli Kadrina keskkooli füüsikaõpetaja Raimo Maaasik, kes oma teadmisi ja kogemusi rakendades ning koostöös kirikuga seadis paika pendli, mille abil saab jälgida maakera pöörlemist. Pendlitrossi pikkuseks on 7,5 meetrit ning pendel ise kaalub 40 kg. Ühte (lae)punkti üles riputatuna säilitab pendel oma võnkesuuna. Maa pöörleb teatavasti vastupäeva. Meie laiuskraadil pöörleb maa 13° tunnis.

Foucault' pendleid on üles seatud paljudes kirikutes, katedraalides, esindushoonetes, tähetornides, uurimiskeskustes jm üle kogu maailma. Trossi(traadi) pikkuse

Raimo Maasik. Foto Enn Mälgand

järgi on neid isegi nö pingeritta hakatud seadma. Meile lähim ja pikim pendel asub Peterburis Iisaku katedraalis. Selle kõrgus pendlist kuni kinnituskohani on 98 meetrit. Kindlasti lisas Kadrina pendel meie kandile turistlikku huvi ja tuntust annaalidesse.

Festivali esimese päeva hommikupoolik kuluski oreli ja selle tööpõhimõtete tutvustamisele, millega tegeles organist ja orelieksperd Külli Erikson.

Külalisesinejad rõõmustasid mitmekülgse kavaga

Esimese päeva pärastlõunasel ajal asusid oreli taha külalisesinejad, kellest noorim oli 12-aastane (!) organist Viiu Elise Kuusemaa, kes esitas artistliku kindlusega Edgar Arro rahvaviisi „Olõs, olõs hääli mul innedäne“. Üheks tema koolitajaks-õpetajaks on olnud tema ema Miina-Liisa Kuusemaa, kes kogenud ja tuntud organistina mängis nii klassikat (J.S. Bach, G. Frescobald) kui ka eesti uuema aja orelimuusikat. Olgu lisatud, et Viiu Elise õpib orelit Tartu Elleri koolis, olles ainuke õpilane oreli erialal. Ema Miina-Liisa on Puhja koguduse organist. Ta tunnistati möödunud aasta EELKi kirikumuusikuks ning Puhja valla Aasta inimese tiitli sai ta sel aastal. Pikema kavaga esines Anneli Klaus, kes alustas Juan Cabanilles' teosega „Tiento“, mis eesti keeli tähendab „puudutus“ ning oli teemaga tagasi meie äsjase suurima puudutuseaja – laulu- ja tantsupeo aegu meenutamas. Anneli Klaus on Tartu Peetri koguduse organist ja kohaliku muusikaelu korraldaja.

Pealelõuna kontserdi lõpetas meie oma kiriku organist ja festivali peakorraldaja Külli Erikson, esitades J.S. Bachi Koraalipartiita teema ja 11 variatsiooni.

Õhtusel kontserdil esines oreliduo, külalisorganistid Lätimaalt – Iveta ja Janis Pelše.

Harmooniumikontsert koos solistiga

Festivali teise päeva keskseks sündmuseks Kadrina kirikus kujunes harmooniumikontsert, millel mängis harmooniumikunstnik Janis Pelše, soolopaladega esines sopran Karolin Trübenbach Saksamaalt. Laulja repertuaaris oli ka üks eesti helilooja Mihkel Lüdigi laul (sõnad K.E. Sööt), mille laulja esitas eesti keeles. Laulja oli varem seda laulu kuulnud eestlaste esituses ning see oli talle meeldima hakanud.

Pühapäeval peale lõunat suunduti Lahemaa rahvuspargiga tutvuma. Õhtu, aga ühtlasi ka kogu festivali lõpetas harmooniumikontsert Ilumäe kirikus. Esinesid harmonist Janis Pelše ja laulja Lea Gabral Tallinnast. Gabral on tuntud eelkõige pianistina ja heliloojana. Aga ta on tegutsenud ka lauljana kontsertkoorides ja ansamblites („Collage“, „Crede“, Tallinna kammerkoor jt). Lauljat saatis Külli Erikson.

Enn Mälgand

Reis Paganamaale

Neeruti Seltsi pikk loodusretk

18. juuli hommikul kell 8 alustasime sõitu eesmärgiga jõuda **Paganamaale**. Esimese põike tegime Lasila mõisa, kus rääkisime Karl Ernst von Baeri sealveedetud aastatest. Edasi oli plaanis külastada ka Piibe mõisa, mille järgi on nimetatud Piibe maantee ja kus on sündinud Karl Ernst von Baer. Siiski tegime kiire otsuse, et ei hakka enam aega viitma tee äärde jäävate Preilikivi ja Kärde rahumajakese külastamisega (teeme seda kindlasti edaspidi), vaid sõidame otse Võru linna, kus lootsime osa saada folkloorifestivalist.

Jõudsime Võrru lõunaks, kus einestasime Vahur Kersna poolt reklaamitud Katariina kohvikus, mis asub ilusasti kujundatud Katariina alleel. Maitsvad koogid söödud, läksime Võrumaa muuseumi, kus oli just avatud kunstnik Ivo Lille klaasinäitus. Seejärel nautisime käsitöölaata, jahutasime end järves ja osalesime Enn Tupp`i (meie valla Kolu koolis käinu) jutujalutuskäigul „Tamula järve ääres“, kus räägiti huvitavatest persoonidest Võrus.

Veelkord lühike suplus ja kuna olime lubanud meid Krabi külas oma Laane talus vastuvõtvale Neeruti Seltsi liikmele Eve Kangerile, et jõuame kella kuueks sinna, siis oligi aeg teele asuda.

Nö baaslaagris püstitasime telgid, sõime Eve poolt tehtud maitsvat õhtusööki ning külastasime Krabi kõrtsi, millel just eelmisel päeval oli täitunud üks aasta tegutsemist. Oli tore koosolemine ja meeleolukas tagasitulek. Hommikul oli kõigil juba palju muljeid – kellel eelmisest päevast, kellel möödunud ööst telgis. Rukkiräägud räägutasid nii kõvasti, et uinumisega oli omajagu tegemist.

Maitsvale hommikupudrule järgnes väljasõit Paganamaale, kus iga nurka ja nurgatagustki oskas kätte näidata Eve, kes juba koolimetskonna ajal oli seal ekskursioone läbi viinud.

Kui Paganamaa sai läbi käidud ja tõdetud, et kinnikasvamisest ei ole pääsenud seegi maanurk, võtsime suuna Läti linna Aluksnesse. Peale selle, et kätte oli jõudnud selle päeva lõunaaeg (saime einestada imetlusväärselt

odavalt ja väga hästi), oli see linn ka mitme vaatamisväärsuse poolest rikas. Aluksne järv, Liivi ordulossi varemed järvesaarel, arhitektuuriliselt omapärane ja Läti üks kaunimaid luteri kirikuid, Aluksne kunstikool, Aluksne Uus loss ja palju teisi vaatamist väärivaid kohti, kuhu me kõikjale ei jõudnudki. Aluksne Uues lossis asub loodusmuuseum, mis jättis meile väga hea mulje oma täiusliku väljapanekuga.

Tagasiteel koju külastasime Ööbikuoru juurde jäävaid vaatamisväärsusi. Rõuge muinasmaja ja poolelioleva sepikoja juures kohtusime töömeeste ja projekti eestvedajatega. Viire ja Tiit Kobrusepad tegid meile põhjaliku ülevaate muinasmaja ehitamisest ja kasutamisest. Imetlesime Tindiorgu ja seal põksuvaid vesioinaid. Siis läks järsku üldse väga vesiseks, sest hakkas tõsist vihma kallama. Õnneks olime sattunud varikatuste lähedusse, kus me saju ilusasti üle elasime (ainult mitte Ene Lehtla, kes sai kogu vihmasaju kaela, sest ei märganud telefoniga rääkides, kuhu me tormasime). Peale vihmasaju lõppemist läksime Ööbikuoru vesitöökotta. Muljed olid vägevad, aeg kulus ruttu ja tagasi Laane tallu jõudsime umbes kella kaheksaks, kus peremees ootas meid imehea isevalmistatud seljankaga. Veidi vorstide küpsetamist ja degusteerimist, ilusat lõkkeõhtut ja oligi aeg telkidesse uut päeva ootama minna, kaasas väike hirm rukkirääkude ees.

Pühapäev algas ilusa päikesepaiste ja maitsva hommikusöögiga. Telgid kokku pandud, sai pühapäevane programm alguse. Alguseks see jäigi, sest suutsime tibutava vihmaga külastada Hinni kanjonit, kus paraku oli poole raja peal varing ja edasiliikumine keelatud. Pesime silmad sealse allikaveega ja kui tagasi bussi jõudsime, algas tõeline vihmasadu. Võrus võtsime vastu otsuse, et sellise vihmaga me Kirumpää piiskopilinnuse varemeid, Ilumetsa meteoriidikraatreid, Süvahavva kanti jäävaid mitmeid vaatamisväärsusi, Mooste mõisakompleksi ja lõuna või hilise lõuna kaunis Põlva linnas jätame edaspidiseks ning võtsime vihmast vahutaval maanteel suuna kodu poole. Tegime söögipausi Tartus meile juba varasemast ajast tuttavas Taverna pitsa- ja grillirestoranis. Päikesepaistelisse Kadrinasse jõudsime poole viieks.

Reisiseltskond oli rahul, sest nii meie Eestimaa loodus kui ka inimeste kätetöö pakuvad külluslikult vaatamisväärsusi. Ka naaberriigi külastamine ei ole mingi ületamatu raskus.

Ülle Visnapuu

Väikekandled valmisid traditsiooniliste töövõtetega

Kandlevalmistajad oma pillidega. Foto Enn Mälgand

Juuni- ja juulikuus toimus Kadrina keskkoolis koolitus „Traditsiooniliste töövõtetega valmistatud väikekandled“. Projekti eesmärgiks oli traditsiooniliste töövõtetega seotud pärandkultuuri säilitamine, Kadrina kogukonna pärimusalase tegevuse elavdamine ja kandlemängu propageerimine. Projekti käigus valmis Aili Purgi, Hans Johan Eriksoni, Heli Preismanni, Johannes Kustav Viise, Kristjan Laugesaare, Merike Treppi, Merle Kaegase, Raimo Maasiku, Rihard Laisaare ja Õnne Kiviperki käe all kümme väikekannelt. Lisaks kümnele kandlele valmis koolitaja Karl Meose kätetööna kannel, mis kingiti Kadrina keskkoolile muusikatundide mitmekesistamiseks. Sellega väljendati tänu kooli töökoja kasutamise eest. Lisaks Kadrina keskkoolile toetasid projekti ka Virumaa Pärimuskultuuri Programm ja Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupp ning rahvakultuuri sihtkapital.

Aitäh toetajatele ja osalistele!

Karl Meos, tööõpetuse õpetaja

Kadrina taastab vana kiviaeda

MTÜ Kadrina kirjandusklubi otsib pidevalt uusi väljundeid. Soovime muuta oma tegevust mitmekesisemaks, et pakkuda suuremaid võimalusi erinevatele huvigruppidele. Naiskäsitöö huvilistele on toimunud mitmeid kursusi (viltimine, leivategemine, lilleseade jne), mehed on jäänud unarusse.

Vastu tulles vallaelanike soovidele, otsustasime õpetada ja elustada vanu käsitöövõtteid ja teavitada inimesi Kadrina piirkonna traditsioonidest, väärtustest ja omapärast. Sageli näeme vanu sammaldunud kiviaedu, aga seda, kuidas maakiviaedade taastamine ja ladumine toimub, ei teata. 12. ja 13. septembril ongi kavas Kadrina vallas Vaiatu külas läbi viia kahepäevane kursus „Kiviaia taastamine“. Koolituse viivad läbi Eesti Vabaõhumuuseumi maa-arhitektuuri keskuse koolitusprojektide juht Aune Mark ja peakonservaator Marike Laht. Esimesel päeval tutvustatakse traditsioonilisi ehitusvõtteid, räägitakse ajalooliselt kasutusel olnud piiretest ja kivimüüride paikkondlikest erisustest, hinnatakse objekti hetkeolukorda, tehakse kindlaks tööde järjekord ja valitakse kivid. Teisel päeval toimub praktiline tegevus ja kolmandal päeval, kellel aega ja tahtmist, lõpetab kiviaia ladumisega seotud tööd talgute korras.

Kõigil soovijatel, kes on meie koolitusest huvitatud, palume end registreerida Kadrina vallaraamatukogu telefonil 325 0107. Grupi suurus on maksimaalselt 15 inimest. Registreerimisega tasub kiirustada. Koolituse raames pakume kohapeal ka kehakinnitust. Kõik kursusel osalejad saavad vastava tunnistuse.

Kursuse läbiviimist toetab Kohaliku Omaalgatuse Programm ja seetõttu on kursus kõigile osalejatele tasuta. Kaasa soovitame võtta head töökindad, tugevad kinnised jalanõud, hea tuju ja paras ports rammu.

MTÜ Kadrina Kirjandusklubi

Külalised Moldova Vabariigist

Neli päeva viibisid Eestis, sellest enamuse aega Kadrina vallas, külalised Moldovast Criuleni sõprusrajoonist. Külalisi võõrustas Kadrina saunaklubi, maavanem ja Kadrina vallavanem. Mõni aeg tagasi käidi ise Moldovas, kus sõlmiti uusi sõprussidemeid.

Külalisdelegatsiooni moodustasid sealse piirkonna pillimehed, kes esinesid suure menuga siin mitmel pool, andes ka avaliku kontserdi koos Kadrina pasunameestega Kadrinas 17. augusti õhtul.

Moldovlased olid ka vastuvõtul maavanema Einar Vallbaumi juures ning veetsid ühe päeva Tallinnas.

23. septembril 2014 a.
kell 13.00 toimub Kadrina kooli kauaaegse direktori
Otto Ameri
sünniaastapäeva tähistamise raames bareljeefi avamine koolimaja I korruse fuajees.

KADRINA KESKKOOL

SPORT

Rannavõrkpallurid avasid Kadrina volleplatsi

Kadrina Konsumi auhindadele peetud rannavõrkpalliturniiri Paisjärve vastvalminud volleplatsil võitsid Kadrinast sirgunud mängumehed Raigo Pärs - Kaspar Pomerants. 30. juuli õhtul toimunud jõuproovi poolfinaalis alistasid hilisemad võitjad paari Ronald Järv - Kaarel Pomerants 2:0 (19, 18). Teisest poolfinaalist jõudsid lõppkohtumisele Elia Lulla - Harri Palmar, kes olid samuti 2:0 (10, 18) paremad noorteduost Ben Lilleoja - Artur Part. Pronksimatšis, kus vastamisi läksid Järv - Pomerants ja Lilleoja - Part, saatis numbritega 2:0 (14, 10) edu esimesi. Väga haaravas ja kõrgetasemelises finaalis panid Pärs - Pomerants oma paremuse Lulla - Palmari vastu maksma samuti 2:0 (18, 19). Võrkpallilahinguid jälgis kokku umbes sadakond huvilist. Avaturniiri korraldanud Kadrina Spordi tänusõnad kuuluvad Kadrina vallavalitsusele, Agurtrükile, Kadrina Konsumile, Rakvere Võrkpalliklubile, Rivalte Metsale, huviklubile Nelson,

Rannavõrkpalliturniiri võitjad Kadrinast sirgunud mängumehed Raigo Pärs (vasakul) - Kaspar Pomerants. Foto Enn Mälgand

Laos Lukasele, Andres Nukale, Priit Tederile, Jaan Rummile, Ivo Tomingale, kõigile võistlejatele ja abilistele.

Volleplats valmis Eesti Võrkpalli Liidu poolt algatatud Credit24 Rahvaliiga projekti „Võrguplatsid korda!“ raames. Alaliit tarnis Kadrina harrastussportlastele inventari postide, piiride, võrgu ja palli näol. Väljaku rajamisel ja täiustamisel tegid suure töö ära Kadrina vallavalitsus ja vabatahtlikud entusiastid.

Margus Martin

Helsingist tuldi tubli medalisaagiga

Raimo Sumo Karlssoni mälestusvõistlustel Helsingis kreeka-rooma maadluses läks väga hästi Kadrina maadlejatel.

Meie noormaadlejate saagiks jäi kaks esikohta, üks teine ja kolmas koht. Kehakaalus kuni 42 kg oli võidukas Markus Julius Holmberg. Algajate kehakaalus kuni 66 kg sai esikoha Jarko Kirss, täiskasvanute vanuseklassis kehakaaluga samuti kuni 66 kg tuli teiseks Taaniel Piiskoppel. Tublilt maadles Viia Altmäe, kes konkureeris poistega kehakaalus kuni 25 kg, võitis kaks vastast ning tuli kolmandale kohale.

Valeri Pormann
treener

VOLIKOGU

VALLAVOLIKOGUS ARUTATI JA OTSUSTATI

18. juuni 2014. aasta istung Kolus

1. Volikogu kinnitas Kadrina valla 2013.aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande. Selles küsimuses võtsid sõna vallavanem Erich Petrovits ja volikogu revisjonikomisjoni esimees Tiina Murumägi.
2. Toimus volikogu sotsiaalkomisjoni esimehe valimine. Salajase hääletuse läbiviimiseks moodustati häältelugemiskomisjon koosseisus: Tiina Murumägi, Õnne Kiviperk ja Karl Meos. Esitati kandidaadid sotsiaalkomisjoni esimehe kohale, kelleks olid Marger Pormann ja Raido Parve. Toimub salajane hääletus. Raido Parve saab 13 ning Marger Pormann 6 poolt häält. Seega sai Raido Parve valitud volikogu sotsiaalkomisjoni esimeheks.
3. Istungil arutati Kadrina valla Reinu katastriüksuse jagamisel tekkivatele uutele katastriüksustele lähiaadresside ja sihtotstarvete määramist.
4. Vallavalitsus oli esitanud palve, millega soovitakse luba õpilasliinide hanke korraldamiseks uuteks tähtaegadeks.Eelnõud on juba arutatud volikogu majanduskomisjonis. Volikogu otsustas anda vallavalitsusele loa riigihanke korraldamiseks.
5. Volikogu muutis oma määrusega „"Kadrina valla stipendiumi „Kadrina Keskkooli gümnaasiumiastme edukad õpilased" statuuti. Sõna sai selles küsimuses hariduskomisjoni esimees Mati Tiiter, kelle sõnul on arutatud statuudi muutmist Kadrina Keskkooli direktsiooni ettepanekul.
6. Arutati detailplaneeringu algatamist Kadrina alevikus Lasteaia tn 1 ja Viru tn 6. Volikogu esimees Jaanus Reisner taandab ennast kõnealuse küsimuse arutamisest, kuna tunneb ennast olevat seotud selle päevakorrapunktiga. Istungit asub juhatama volikogu aseesimees Mati Tiiter. Viimase sõnul on küsimust arutatud volikogu majanduskomisjonis ning arutelu on olnud emotsionaalne. Sõna saab vallavanem Erich Petrovits, kes selgitab detailplaneeringu algatamise vajadust. Vallavanema sõnul tuleneb detailplaneeringu vajadus valla arengukavast. Kadrinas peab ka tulevikus arenema tervishoiu esmatasand. EL toetab investeeringuid esmatasandi tervisekeskuste infrastruktuuri tõmbekeskustes 85,6 miljoni euroga. Kadrina vallal on olemas kõik võimalused projektis osalemiseks. Otsuse eelnõu võetakse vastu otsusena, poolt 11, vastu 3, erapooletud 3, 2 volikogu liiget ei hääletanud.

Eterniidi kogumisest Kadrina jäätmejaamas

26., 27. ja 29.septembril 2014

Kadrina Vallavalitsus korraldab Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel ja koostöös AS-ga Epler&Lorenz Kadrina valla elanikelt kodumajapidamistes tekkinud eterniidi ühekordse kogumise Kadrina jäätmejaamas 26. septembrist kuni 29. septembrini 2014.

Eterniiti võetakse vastu jäätmejaama lahtioleku aegadel s.o reedel, **26. septembril kella 15.00 -18.00, laupäeval, 27. septembril kella 10.00 -15.00, esmaspäeval, 29. septembril kella 11.00 -13.00**. Suuremate koguste toojad peaksid enne toomist ette helistama jäätmejaama töötajale telefonil 5 550 4915 ja küsima, kas konteineris on veel ruumi toodavale kogusele.

Eterniidi kogumiseks on tellitud 30 m3 suurune kinnine konteiner, mis mahutab korralikult laotud eterniiti ca 10 tonni.

Eterniidi toojatel tuleb jäätmejaama toodud eterniit ise korralikult konteinerisse laduda. Eterniidi vastuvõtmine on Kadrina valla elanikele tasuta, juriidilistelt isikutelt eterniiti vastu ei võeta.

Suuremates kogustes eterniiti saab ise viia lähimasse prügilasse, Lääne-Viru Jäätmekeskusesse (asukohaga Piira küla, Vinni vald) või tellida vastav teenus jäätmekäitlusluba omavalt ettevõttelt.

Info: Keskkonnakaitse juhatajalt
Lea Uuenilt
tel 322 5620

Müüa lõhutud **küttepuid** koos kojuveoga.
Erinevad puuliigid: lepp, haab, kuusk.
Minimaalne kogus 2,5 ruumimeetrit.
Tel 5 647 6346 või 325 0113 (õhtuti).

MTÜ Lääne-Viru Mesindusselts kutsub liituma ja kaasa mõtlema kõiki, kes huvituvad mesindusest ja mesilastega tegelemisest.
Tel: 518 4964
e-post: mesimumm@virumesi.ee

Palju õnne!

Juubilarid

Juulis

AGNES RIISMANDEL	92
ILSE HINNOV	91
EVALD JAAGRE	90
MARIA HAAVA	80
VOLDEMAR KUNNUS	80
PEETER MÄRTSON	75
MALLE MIHHAILOVA	75
VÄINO LAISAAR	70
VIRVE VESSIN	70
MALLE ARRO	65
VIRVE KULBERG	65
SAIMA LÄTT	65
HELDUR TIPP	65
AINO VASEMÄGI	65
ÜLO ROHTLA	60
JAAK PUKK	60
REIN KUUSIK	60
ALEKSANDR TŠERNIKOV	60
MARE LEPIKSAAR	60
ENE LEHTLA	60
ÜLO VEIDE	60
EERIKA SAAREN	60

Augustis

LJUBOV SÕSTER	90
ELVI GOSTSÕLLO	85
ILME NÕMM	85
VALVE ELLAMAA	85
EVA VAIMEL	85
VAIKE LIIVAK	85
HELMI VEIDE	85
ELIFORD LAHI	85
HELGI SIHVER	80
ELVI PUUSEPP	80
EEVI KLOPP	75
VAIKE KUUSIK	75
ENDLA ORJAVITS	70
HELLE VENDELIN	70
MATI RÜÜ	65
REIN KASTEMÄE	65
RAIVO FEODOROV	65
TATJANA NAUMOVA	60

Juunis Kadrina vallas registreeritud lapsed

ROMET PÕLDARU
KARL ANDER LÕÕBAS
ADEELE ELIISE RAIK
HENRI JAAKSON
SANDER-URMAS VAHTRA
REVO RATSOV

Juulis Kadrina vallas registreeritud lapsed

INGMER SALUMÄE
REINI MILVASTE
KRISTEN LAUPA

Lauli Loovstuudios algab uus hooaeg
koos toredate üritustega.

10. september – KERAAMIKA TÖÖTUBA ALGAJATELE – toimumine üle nädala kolmapäeviti algusega 18.00 (ära loobu mõttest, kui sa mõnel korral ei saa osaleda, liitu, millal sobib).

Omaosalus: 10 eurot, mis sisaldab materjale, töövahendeid, kõrgkuumusel põletamist, juhendamist ja mõnusat olemist.

Registreerumine: lauli.loovstuudio@gmail.com
Info: www.facebook.com/lauliloovstuudio

Enn Mälgand andis Rein Sikule teatepulga üle

Enn Mälgand, Kadrina vallalehe Kodukant toimetaja aastatel 1995 – 2014

Lõpule on jõudnud minu pikaajaline töö Kadrina valla ajalehe Kodukant toimetamisel. Nüüd, mil valla ajaleht on üle antud toimetamise jätkamiseks Eestimaa ühele põnevamale ja hinnatumale ajakirjanikule Rein Sikule, võin rahumeeli tagasi vaadata tehtud tööle. Loodan, et teatepulk on edasi antud kindlatesse kätesse ning meie valla lugejaskond saab edaspidi lugeda senisest sisukamat lehte. Tänusõnad ütlen oma agaratele abilistele kultuuririndelt ning Kadrina vallavalitsusele, kes lasi mul segamatult oma professiooniga tegeleda. Olge terved!

Enn Mälgand (paremal) annab teatepulga üle Rein Sikule. Foto Triin Sikk

Rein Sikk, Kadrina vallalehe Kodukant vastne toimetaja

On suur au ja vastutus võtta Eesti vanimalt ja staažikamalt tegevajakirjanikult Enn Mälgandilt üle Kodukandi toimetamine. Luban, Enn, püüan väärikalt ja traditsioone austades Su jälgedes käia. Pealegi, kolmkümmend aastat Kadrinas elanuna on mul ka aeg oma kogukonna heaks veelgi enam panustada. Sinu headele lugudele on Kodukant alati valla. Olen nüüd koos Kodukandiga vallarahva teenistuses, helistage mulle 5012487 või kirjutage rein.sikk@kadrina.ee . Teeme jätkuvalt koos Eesti üht parimat vallalehte.

Kadrina Kunstidekool alustab õppetööd aktusega 1. septembril kell 12.00 huvikeskuse saalis

Kunstiosakonda astuda soovijad saavad infot kunstiõpetajalt Marika Soonelt ja ringijuht Kersti Tarkmehelt (1.-2. klass) esimese koolinädala jooksul.

Tegevust alustab **käsikellade (hand chime) ansambel,** kuhu ootame mängima muusikaosakonna lõpetanuid ja 5.-7. klasside õpilasi. Ansamblis osalemine toimub kooli lõpetanutele vabaõppe ning praegustele õpilastele lisaaine raames. Juhendajaks on õpetaja Margus Laugesaar. Lisainfot saab pärast aktust.

Toredat uut kooliaastat kõigile õpilastele ja lapsevanematele!

Kadrina Kunstidekooli Direktor

Eve Vunk

Toimetaja Enn Mälgand tel: 322 5631 või 5 341 8330 e-post: ennmalgand@kadrina.ee
Küljendanud VR Kirjastus Tiraaž 2000 eksemplari
Kadrina vallavalitsus tel: 322 5600 e-post: kadrina@kadrina.ee
Rakvere tee 14, 45201 Kadrina